

YTRINGSFRIHET SOM MENNESKERETT I DE SOSIALE MEDIERS TIDSALDER

MESTERBREV VED
AIMÉE M.R. POVEL

Hva handler masteroppgaven din om?

Jeg har valgt *ytringsfrihet som menneskerett i de sosiale mediers tidsalder* som tema for masteroppgaven fordi ytringsfrihet er vesentlig for legitimiteten til våre liberaldemokratiske samfunn. Sosiale medier har begynt å bære mye av vår kommunikasjon. Jeg spør derfor om vår tradisjonelle filosofiske forståelse av ytringsfrihetens rolle i et liberaldemokratisk samfunn kan redegjøre for ytringer på sosiale medier. Bør vi revurdere vår redegjørelse for ytringsfrihet som menneskerett med hensyn til sosiale medier? I min oppgave evaluerer jeg hvorvidt vårt filosofiske fundament for ytringsfrihet som menneskerett samsvarer med Facebooks håndtering av ytringer på deres plattform.

Jeg tar utgangspunkt i det fortsatt hyppigst brukte normative argumentet for ytringsfrihet, nemlig det som er gitt av John Stuart Mill (1806–1873) i *On Liberty*, først publisert i 1859. Mill hevder at borgerrettigheter og menneskelig utvikling trenger en størst mulig grad av ytringsfrihet, kun begrenset eller regulert i den grad det behøves for å beskytte andre mot skade. Mills redegjørelse for legitim begrensning av frihet for å beskytte andre blir referert til som hans *harm principle*, eller *skadeprinsipp*. Skadeprinsippet blir tolket på ulike måter. I oppgaven min redegjør jeg for to ulike tolkninger. Ronald Dworkin (1931–2013) og Jeremy Waldron (1953–) er to nåtidige filosofer i den liberale tradisjonen som gir ulike argumenter for hvordan vi bør forstå skadeprinsippet, og hvilken regulering av ytringsfrihet som legitimeres av det.

Jeg sammenfatter Mills tradisjonelle argument for ytringsfrihet til fem krav som må oppfylles for å kunne påstå at ytringsfrihet sikrer et liberaldemokrati. Jeg diskuterer om eller i hvilken grad disse kravene oppfylles av sosiale medier som Facebook i deres regulering av ytringer på deres plattform.

Det første kravet er at en ytring ikke skal skade noen. Ytringsfrihet innebærer at kun ytringer som fører til skade legitimt kan begrenses. Men kravet blir brutt av Facebook fordi selskapet begrenser ytringer som ikke skader noen.

Et fundamentalt aspekt ved dette er at Facebook forvrenger gjengivelsen av ytringer, bl.a. ved bruk av algoritmer. Kunstig intelligens blir brukt til å rette innholdet en Facebook-bruker blir presentert for, etter deres individuelle preferanser og synspunkt. En bruker har ingen kontroll over hvordan eller i hvilken grad Facebook gjør dette.

Det andre kravet, at en ytring skal representere ett menneske med én stemme, skades mest av Facebooks kunstige forsterkning eller redusering av ytringers synlighet for andre. Derfor har ikke hvert menneske på Facebook én reell stemme. Ytringer kan oppnå *virality* eller være effektivt usynlig etter Facebooks egendefinerte standarder for ytringer.

Det tredje kravet er at talere er ærlige og åpne for dialog. Facebook er på grunn av amerikansk lovgivning ikke ansvarlig for ytringer som brukere publiserer. Selskapet har ingen preferanse for ytringenes ærlighet, annet enn for å hindre mulige fysiske skader i den virkelige verden som konsekvens av ytringer. Jeg argumenterer for at Facebooks struktur og kunstige intelligens, som forsterker brukernes preferanser istedenfor å gjengi et naturlig mangfold av meninger, virker snarere hemmende enn støttende for dialog.

Det fjerde kravet er at ytringer tilhører ekte og moralsk ansvarlige mennesker. Selv om Facebook krever at brukere fremstår med sin egen identitet, finnes det en enorm mengde av anonyme brukerkontoer på Facebook. Delvis blir disse brukt med skadelige hensikter, delvis av mennesker som utforsker en annen identitet eller som søker beskyttelse bak anonymitet. Facebook kan ikke sikre brukeres trygghet og bør derfor ikke ha et krav om at de skal framstå med sin egen identitet.

Det femte kravet er et premiss om at et liberalt demokratisk samfunn er et avgrenset og fysisk samfunn. Dette ligger implisitt i Mills argument for ytringsfrihet, og til og med i Dworkins og Waldrons mer kontemporære argumentasjon. Det virker som om dette premisset gjør den tradisjonelle redegjørelsen utdatert når vi ser på sosiale medier. Men Facebooks praksis viser hvor problematisk det er for et liberalt demokratisk samfunn å tre bort fra et krav

om å tilhøre et fysisk og et nasjonalt avgrenset samfunn. Facebook trenger ikke å forsvare regelverket sitt eller reguleringen av ytringer på nett siden teknologiselskaper er selvregulerende aktører. Sosiale medier har ingen juridisk plikt om å sikre ytringsfrihet. Med eksempler på hvordan Facebook har bidratt til en manipulering av demokratiske prosesser i våre fysiske etablerte samfunn, illustrerer jeg at Facebooks selvregulering er problematisk. Selvregulering gjør at selskaper som Facebook er frie til å regulere og begrense brukeres ytringer, mens konsekvensene av deres struktur og regelverk forstyrrer liberaldemokratiske prosesser og deres legitimitet.

Til slutt skisserer jeg noen mulige måter vi kunne forsøke å harmonisere sosiale medier med den tradisjonelle redegjørelsen for ytringsfrihet på.

Hva argumenterer du for/mot i oppgaven?

Jeg argumenterer for at Mills tradisjonelle forståelse av ytringsfrihet kan begrunne en ytringsfrihet for samtiden som tar høyde for alle former for ytringer, medier, og offentlig debatt i liberaldemokratiske samfunn, inklusiv sosiale medier. Men problemet er at sosiale medier som Facebook på vesentlige punkter ikke møter de tradisjonelle kravene for ytringsfrihet. Jeg mener at store plattformer for ytring som sosiale medier bør møte disse kravene.

Hvorfor bør andre lese oppgaven din?

Opgaven min prøver å skape bevissthet rundt det at den nåværende selvreguleringen av ytringer på sosiale medier ikke er knyttet til vår juridiske og filosofiske etablerte forståelse av ytringsfrihet. Jeg prøver å vise at – og hvordan – dette skader legitimiteten til våre liberaldemokratiske samfunn.

Hva er dine planer for fremtiden?

Jeg vil veldig gjerne fortsette med filosofi og skrivning. I tiden fremover vil jeg utforske noen av mulighetene og formene dette kunne ta.